

POPIS REALIZACE POSKYTOVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY

CENTRUM DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ PLZEŇ

(k 1. 3. 2025)

Název služby

Centrum duševního zdraví Plzeň

Druh služby

Centrum duševního zdraví dle § 70a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

Komentář k druhu služby:

Centra duševního zdraví (CDZ) jsou **sociálně-zdravotní službou** poskytující současně sociální služby (dle zákona o sociálních službách, ZSS) a zdravotní služby (dle zákona o zdravotních službách, ZZS). Služby CDZ jsou poskytovány prostřednictvím pracovníků vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách a zdravotnických pracovníků a v jejich úzké součinnosti.

Centrum duševního zdraví Plzeň je poskytováno na základě **smlouvy o spolupráci** organizacemi Ledovec, z.s. (sociální část) a Psychiatrie-ambulance, s.r.o. (zdravotní část).

POSÍLÁNÍ

Posláním Centra duševního zdraví Plzeň je podporovat lidi s vážným duševním onemocněním, případně lidi v riziku rozvoje vážného duševního onemocnění, na jejich cestě zotavení. Spolupráce je zaměřena na podporu rozvoje jejich schopností a dovedností důležitých pro kvalitní a smysluplný život v běžných podmínkách.

CÍLOVÁ SKUPINA

Služba je určena lidem s vážným duševním onemocněním, případně lidem v riziku rozvoje vážného duševního onemocnění, starším 16 let, pobývajícím na území města Plzeň, v nepříznivé sociální situaci, jejichž stav vyžaduje poskytování sociální a zdravotní péče současně. Centrum duševního zdraví může poskytovat pomoc a podporu i jejich blízkým.

Cílovou skupinu specifikuje Standard CDZ pro osoby se závažným chronickým duševním onemocněním (SMI), vydaný Ministerstvem zdravotnictví ČR ve Věstníku č. 8/2021, takto:

1) Osoby se závažným duševním onemocněním (SMI):

- Diagnostické okruhy F2, F3, ev. F42 a F60.0, F60.1, F60.3, F60.5, F60.6, F61, F62
- Trvání onemocnění (déle než 2 roky)
- Míra funkčního narušení (GAF) je rovna nebo nižší hodnotě 60

Takto vymezená cílová skupina v sobě zahrnuje rovněž i osoby v ochranném léčení uloženém soudem vykonávané formou specializované ambulantní péče v oboru psychiatrie.

2) *Osoby s potřebou včasné intervence, tj. osoby s rizikem rozvoje SMI. U těchto osob je cílem včasné zachycení, diagnostika a započetí léčby.*

FUNKCE CDZ upravuje výše uvedený Standard takto:

- Flexibilní, kontinuální péče a podpora osob s vážným duševním onemocněním v jejich přirozeném prostředí
- Asertivní vyhledávání a kontaktování
- Integrovaná péče o lidi s duální diagnózou
- Systematické zaměření týmu na včasnou detekci a prevenci
- Informační místo pro lidi s duševním onemocněním

Zásady služby

- **Individuální přístup** – podporu a její míru přizpůsobujeme konkrétním potřebám, přáním, schopnostem a situaci klienta.
- **Respektování klienta** – během služby se s klientem setkáváme jako s rovnocenným partnerem s ohledem na jeho individuální potřeby. Máme o klienta zájem jako o člověka, pomáháme mu hledat další smysluplné role v jeho životě.
- **Důraz na klientovy schopnosti a silné stránky** – snažíme se posílit klientovu samostatnost v běžných podmínkách a využít a podpořit při tom jeho vlastní možnosti, nacházet a posilovat jeho silné stránky.
- **Využití běžných zdrojů společnosti** – s klientem pracujeme v podmínkách běžné společnosti a v rámci jeho přirozené vztahové sítě, aktivně a se souhlasem klienta je zapojujeme do spolupráce.
- **Týmový přístup** – při spolupráci s klientem vystupujeme a pracujeme jako tým, sdílíme spolupráci s klientem. Klient zná více pracovníků služby, v případě potřeby zapojujeme do spolupráce s klientem více pracovníků.
- **Recovery přístup** – podpora toho, aby klient žil i přes svá omezení způsobená nemocí spokojený, nadějeplný a přínosný život.
- **Asertivní přístup** – aktivně kontaktujeme a nabízíme spolupráci člověku, který se necítí dobře a který si (přes projevy své nemoci) neříká o pomoc.
- **Dobrovolnost** – je pro nás důležitá vůle daného člověka, jeho přání a cíle, na kterých chce s námi spolupracovat, veškerá spolupráce je dobrovolná, neposkytujeme žádné služby proti jeho vůli.
- **Regionalita** – služba je poskytována v rámci celého vymezeného území (regionu), tj. SR nezajišťuje terénní formu služby mimo vymezené území. Tento princip se projevuje také v úsilí aktivně mapovat a jednat s ostatními sociálními partnery (poskytovatelé sociálních služeb, úřady, zdravotnictví aj.) v rámci regionu.

Výše úhrady za službu - Sociální služba je poskytována **bezplatně**.

Kapacita služby

Kapacita služby je v Registru poskytovatelů stanovena jako „okamžitá“, tj. s kolika klienty můžeme pracovat v jeden okamžik.

Orientačně počítáme s tím, že optimální počet klientů na jednoho pracovníka zajišťujícího poskytování služby (v pozici klíčového pracovníka) na plný úvazek je 20 klientů. V případě vedoucích pracovníků (zároveň v roli klíčového pracovníka) se optimální počet klientů snižuje na 50–30 % (v závislosti na velikosti týmu).

Forma služby

a) Ambulantní forma

- ambulantní forma služby je poskytována na pracovišti (provozovně) týmu:
 - **CDZ Plzeň** - Lidická 8, Plzeň (není zde zajištěn bezbariérový přístup)

b) Terénní forma

- pro terénní formu poskytování je definováno území, na kterém je možné službu zajistit (tj. možnost „dojezdu“):
- **Plzeň - Plzeňské obvody 1 – 10**
v přilehlých obcích - Nezvěstice, Chválenice, Štáhlavy, Lhůta, Mokrouše. Kyšice, Letkov, Dýšina, Chrást, Starý Plzenec, Losiná, Nezabavětice, Štěnovický Borek CDZ poskytuje péči pouze zcela výjimečně – tj. v těchto oblastech aktivně klienty nevyhledáváme (primárně jedná se zájemci z této oblasti sociální služba Sociální rehabilitace)
- Konkrétní místo poskytování služby v terénu si pracovník domlouvá s klientem. Může se jednat například o domácnost klienta, úřady, lékaře, školu, během hospitalizace – tj. obvykle psychiatrické oddělení v nemocnici v Klatovech, FN Plzeň, PND Dobruška, aj.

Kdy službu poskytujeme

Provozní hodiny jsou v pracovní dny PO - PÁ: 8:30 - 18:00

Časové omezení služby

S klienty se domlouváme na spolupráci na dobu určitou, maximálně na jeden rok. Je však možné sjednat prodloužení spolupráce.

Četnost kontaktu s klientem v jednom týdnu není omezena. Uzpůsobuje se individuálním a aktuálním potřebám klienta a možnostem pracovníka/služby.

Způsob poskytování služby - Popis koordinace sociální a zdravotní části

Centrum duševního zdraví je **sociálně-zdravotní službou**.

Zákon o sociálních službách v §70a odst. 3) stanoví tyto základní činnosti služby: *“a) nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, c) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, e) sociálně terapeutické činnosti”*. Tyto základní činnosti jsou ve formě výkonů specifikovány v prováděcí Vyhlášce.

Sociální služby zajišťují sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách, další odborní pracovníci. Někteří mají roli klíčových pracovníků, peer konzultantů (pracovní s vlastní zkušeností se zotavením), IPS specialistů (v oblasti práce).

Poskytování zdravotních služeb v rámci CDZ se řídí zákonem o zdravotních službách (viz §44b). Zdravotní služby jsou zajišťovány (min.) psychiatry, psychology, psychiatrickými (ev. všeobecnými) sestrami. Zdravotní část CDZ má uzavřeny smlouvy s většinou zdravotních pojišťoven.

Pracovníci CDZ tvoří jeden multidisciplinární tým. Tým je veden jedním odpovědným pracovníkem. Pro efektivnější výkon práce a komunikaci je tým vnitřně rozdělený na dva tzv. subtýmy, ve kterých jsou rovnoměrně zastoupení sociální i zdravotní pracovníci (tj. subtým je definován pracovníky a klienty, ale pracuje dle stejných metodických postupů a je vzájemně zastupitelný).

Týmová práce je jedním ze základních principů práce v CDZ. Zdravotníci a sociální pracovníci pracují dle jednotných postupů v rámci jednoho týmu. Každý klient CDZ má jednoho case managera (klíčového pracovníka), který koordinuje jemu poskytovanou podporu, a jednoho stínového pracovníka. Tito dva pracovníci zastupují sociální a zdravotní část CDZ. Klíčový pracovník odpovídá za

sestavení individuálního plánu s klientem (s důrazem na recovery/zotavení), který konzultuje s týmem, případně se členy týmu, kteří jsou do spolupráce s klientem přímo zapojeni, společně s ním jej naplňují a hodnotí (jak společně s klientem, tak při týmových poradách, případně případových poradách, do kterých je ideálně přizvaný i klient), a celkově za koordinaci spolupráce s klientem. Kromě toho je zpracováván Protikrizový plán (příp. tzv. Plán pohody). CDZ za tímto účelem využívá prvky tzv. FACT modelu (holandský model organizace komunitní péče o osoby s vážným duševním onemocněním FACT = Flexible Assertive Community Treatment, který se jeví pro situaci v ČR pro práci s danou cílovou skupinou jako nejvhodnější), kdy individuální péči a podporu pro klienta koordinuje klíčový pracovník (case-manager) a v případě obtížné situace u klienta dochází ke sdílení práce s tímto klientem všemi členy týmu. Principem týmové práce je sdílení informací, sdílené rozhodování a sdílená odpovědnost jednotlivých členů týmu. Pokud tým nedojde ke shodě, rozhoduje vedoucí týmu, ten je oprávněn se v tomto případě obrátit na své nadřízené či využít supervizi. Týmově se rozhoduje o přijetí klienta do péče CDZ, všech podstatných změnách (aktualizacích) v poskytování péče a dále při rozhodování o ukončení péče v CDZ. Klient aktivně participuje (je týmem k participaci přizván a motivován) na průběhu poskytování služby. Týmové spolupráci přispívá i systém porad. Porad se účastní všichni členové týmu, s ohledem na jejich vyšší úvazku jsou pro ně povinné. Všichni členové týmu jsou spolu v denním kontaktu.

Všichni pracovníci v týmu pracují v terénu i ambulantně, přičemž těžiště práce týmu je právě v terénní práci – přirozeném prostředí klienta, včetně důrazu na aktivizaci či vyhledávání přirozených zdrojů klienta.

S klientem se domlouváme na spolupráci vždy na určitou předem dohodnutou dobu, s ohledem na jeho situaci a potřeby (obvykle max. na jeden rok), avšak s možností prodloužení (i zkrácení) spolupráce. Služby CDZ lze využít opakovaně. Četnost kontaktu s klientem v jednom týdnu není stanovena.

Dokumentace služby

O poskytování služby vedeme písemné záznamy - sociální a zdravotní dokumentace.

Pravidla pro podávání a vyřizování **stížností** na poskytování služby jsou mj. zveřejněna na webových stránkách organizace (v sekci služby).

Kontaktní údaje

- **Centrum duševního zdraví Plzeň (CDZ Plzeň)**
 - o Lidická 8, Plzeň, 737163204, 377429616, cdz@ledovec.cz
 - o vedoucí CDZ Plzeň: Mgr. Jana Nouzecká

V Plzni 20. 2. 2025

Mgr. et Mgr. Drahomíra Franzová, odborná vedoucí

Franzová